

Vzdělávací obor:

Výchova k občanství

Očekávaný výsledek učení:

CAS-VKO-003-ZV9-015

Vysvětlí tvorbu cen v tržním hospodářství z pohledu kupujícího a prodávajícího.

Popis úrovně Splněno

- Na konkrétních příkladech vysvětlí, co vše tvoří cenu produktu/služby.

Cena, kterou nevidíme

autorka materiálu: Mgr. Gabriela Ducháčková, Ph.D.

Krátký textový popis (anotace)

Žáci zkoumají cestu oblečení, které nosí, od výroby po prodej. Sledují, kdo všechno se podílí na jeho výrobě a jaké náklady jsou spojeny s jeho tvorbou. Na základě různých modelových situací zhodnotí nabídky stejného typu oblečení (např. trička) podle různých kritérií (cena, materiál, způsob výroby, férovost, dopad na životní prostředí). Zamýšlí se nad tím, co vlastně platí jako „cena“ a jak může jejich spotřebitelské rozhodování ovlivnit životy druhých lidí i životní prostředí.

Zadání pro žáky

1. Vyber si jedno tričko, které máš na sobě nebo v šatníku – ideálně to, ke kterému máš vztah nebo ho často nosíš.
2. Napiš jeho „příběh“ – co o něm víš, odkud ho máš, jak dlouho ho máš, jakou má pro tebe hodnotu, jaký s ním máš spojený zážitek nebo co na něm máš rád. Můžeš se podívat na štítek vzadu na krku nebo ve švu. Co z něj zjistíš?
3. Vytvoř visačku (papírový štítek, který je k tričku připevněn): nahoře napiš název věci (např. „Zelené tričko z bazaru“), dolů doplň:
 - Co o něm vím?
 - Co nevím?
 - Co bych chtěl vědět?
4. Ve skupině porovnejte visačky a pokuste se vytvořit společnou tabulku: co víme/nevíme o původu našich triček.
5. Zaměřte se na následující informace:
 - Kdo a kde je vyrábí?
 - Z jakého materiálu jsou?
 - Jaká je cena a proč?
 - Které tričko byste si vybrali? Proč?
6. Diskutujte: Co vše ovlivňuje cenu oblečení?
Uveď nějaké příklady, jak může být tričko spojené s etickými otázkami. Může to být v rovině výroby, prodeje, ale i třeba nápisu nebo hesla, které je na tričku apod.

7. Na závěr napiš krátké zamyšlení: Jak můžu svým výběrem oblečení ovlivnit svět?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK Osobnostní a sociální Empatie a porozu- mění druhým KOS-EMP-000- ZV9-001	<i>Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.</i>	- navozují praktické situace, ve kterých se žáci mohou naučit empatii a hledání kompromisů (např. domluvy na třídních vý- jezdech, pravidlech, dělení práce ve skupině)

Metodický komentář pro učitele

Aktivita propojuje osobní zkušenost žáků s ekonomickým uvažováním. Lze ji využít jako součást tématu tržního hospodářství i jako součást širšího projektu o globálním občanství a udržitelnosti. Je vhodné využít reálné nabídky z e-shopů (např. jedno tričko rychlé módy, jedno z etického obchodu, jedno z druhé ruky) a porovnávat jejich kvalitu, cenu, transparentnost. Je možné pracovat se schématem, které ukazuje rozvržení ceny trička (viz <https://cleanclothes.org/poverty-wages>). Aktivita klade důraz na etické rozměry spotřeby a práci s dostupnými informacemi. Učitel může s žáky diskutovat o pojmech UDRŽITELNÁ MÓDA, SLOW FASHION, zda se s tím setkali, co si o tom myslí apod. V navazující diskusi je vhodné otevřít otázku „**Dělají šaty člověka?**“ – tedy do jaké míry o nás oblečení něco vypovídá, a kde už je důležitější naše chování, postoje a hodnoty. Žáci mohou přemýšlet nad tím, kdy a proč na nás oblečení působí a zda nás někdy vede k rychlému (a možná nepřesnému) hodnocení druhých. Lze tematizovat respekt k odlišnostem v oblékání, k rozdílným ekonomickým možnostem i k individuálním způsobům sebevyjádření. Diskuse může žáky podpořit v citlivějším vnímání ostatních, v umění zeptat se druhého na jeho přístup k oblékání, inspirovat se a ocenit něco konkrétního, co se jim na volbě druhého líbí – ať už je to odvaha, styl, nebo originalita.

Inspirace čerpána z materiálu „Šaty dělají člověka... A kdo dělá šaty?“ Tereza Kulhánková, Společnost pro Fair Trade (2008), z www.cleanclothes.org, nebo z www.fairtrade.cz.

Popis ověřování

Učitel sleduje:

- jak žáci přemýšlejí o ceně oblečení z různých hledisek
- jak argumentují při výběru nejvhodnější nabídky
- jak reflektují vlastní spotřebitelské chování a jeho dopad
- jak žák respektuje rozdíly mezi lidmi, zda neodsuzuje ostatní kvůli odlišnostem, jak podporuje rovnost všech.
- zda se vyjadřuje s úctou a bez předsudků k rodinnému pozadí, kultuře nebo víře ostatních lidí
- jak žák analyzuje různé situace a problémy z etického hlediska